

GORROTOA LEGE

Etxaideko Yon'ek azkena argitaratu duan liburu eder eta yoria onela deritza: «Gorrotoa Lege». Izen sarkorra benetan, eta izana barrenkorragoa oraindik.

Lan sakon eta bikain au astiro-astiro irakurri ondoren ozenki esan dezakegu Etxaide idazle goitarrak ondo baiño obeto irabazi duala «Txomin Agirre'ren Novela Saria». Ats aundiko liburua egin bait digu; azal eta mamiz aberatsa, bizi ta txairo idatzia, euskera oparoan, zailtasunik gabe, eta novelistikari buruz ederki tajutu ta borobildua. Zenbat orduko lana ez ote du egilleak artu «Gorrotoa Lege» bururatzeko?... Ortan dabilenak daki. Gogoeta luzetan jardun ta gero ainbeste paper arakatu, Historia zaharreko agiriak irakurri, gaiez ondo ta zuzen jabetzeko. Ez da noski egun batzuetako lanbidea, ez!: illabete asko ta urteetako baizik.

Etxaide bezelako langille purrukatu ta burutsua bear da onelako eleberri giartsu ta jantzia agertu arazteko. Gertakariak eta gizonak zeatz ikusiak daude. Eta antziñako kondairaren illunpetatik Etxaide'k argitasun betea ateratzen digu. Egiteko gaitza gure novelagilleak, errez, argi ta garbi azaltzen diguna. Ganbotar eta oñaztarren burruka negargarriak, begien aurrean, bertatik bertara ikusten ditugu. Zer nolako erakusbide baliotsua irakurle guzientzat.

Etxaide'k errotik ezagutzen du euskera, esaera zahar ta zoko-moko danak, ta gero ta obeto idazten ari zaigu. Nobelagille bezela, berriz, eta batik bat Historia gaietan, oso jantzi ta gallena.

Campion argidotarra maisutzat artua duta onelako irakasletik ikaslea ezin txarra atera. Euskaldunen Walter Scott deitu genezaioke ta *Gorrotoa Lege* eleberriari «Ivanhoe'n tankera ematen diot».

Egia esateko ez ditut ea irakurtzen orain erderaz argitaratzen diran novelak baiñan *Gorrotoa Lege* nik ezagutzen ditudan asko baiño gorago dago... Gure arteko musin batzuek ez uste arren. Eta erderaz itzulita ez luke ezer galduko ta Literatura maillan onenak aiñkoa da.

Onek esan nai du irakurria izatea merezi duala ta euskaltzaleen liburutegietan toki berezi bat zor zaiola.

Beraz, badakizute nun dagon salgai irakurgai eder bat. Ar bitza Etxaide'k gure adiskide-zorionik miñenak. Egilleari omen egiteko erarik bidezkoena bere liburua erosi, irakurri ta zabaltzea dezute.